

AMBITIESTATEMENT

GROENSTE FIETSNETWERK VAN NEDERLAND

Groenste fietsnetwerk van Nederland

Groene Ruggengraat in een stedelijke zone van Alblasserdam tot Gorinchem

Op donderdag 17 oktober jl. hebben bestuurders en ambtenaren van de Noordelijke Drechtsteden en Gorinchem, samen met medewerkers van de Provincie Zuid-Holland en (gebieds)experts, gekeken naar mogelijkheden om de 22 kilometer lange (snel)fietsroute langs de A15 te ontwikkelen tot het groenste fietspad van Nederland.

Al snel werd duidelijk, dat het idee van het groenste fietspad langs de A15 eigenlijk het karakter heeft van een veel breder groen fietsnetwerk dat zich vertakt in de gehele stedelijke zone.

Dit sluit aan op de verkenning van de snelfietsroute van de gemeenten en de Provincie Zuid-Holland, waar Rolf Willems tijdens de bijeenkomst over sprak. In deze verkenning zijn meerdere fietsroutes opgenomen want er zijn verschillende behoeften bij fietsers, van heel snel tot minder snel en meer recreatief.

Een vertakt groen fietsnetwerk sluit ook aan op het pleidooi van Robbert Snep (WUR, natuur in de stad) om ook kansen te benutten voor biodiversiteit langs de routes; op bedrijventerreinen en in de woonwijken.

provincie **ZUID HOLLAND**

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

VOORSTEL AMBITIESTATEMENT GROENSTE FIETSNETWERK VAN NEDERLAND

MAART 2020

Voor : wethouders Noordelijke Drechtsteden en Gorinchem

Peter Verhey, gemeente Alblasserdam
Arno Janssen, gemeente Papendrecht
Ton Spek, gemeente Sliedrecht
Theo Boerman, gemeente Hardinxveld-Giessendam
Ro van Doesburg, gemeente Gorinchem

Van : kerngroep Groenste fietsnetwerk van Nederland

Eline van Wel, gemeente Gorinchem
Bert de Ruiter, gemeente Sliedrecht
Jose Lemmen, provincie Zuid-Holland
Hannie Korthof, Groene Cirkel bijenlandschap
Richard Slagboom, Arvalis Natuur & Landschap/
biodiversiteitsnetwerk 'De Groene Bril'

Ontstaansgeschiedenis

Tijdens de workshops van "de Groene Bril" in 2018 en 2019 bleken de bestuurders, ambtenaren en gebiedsexperts energie te hebben op het versterken van de biodiversiteit in de stedelijke zone van de Noordelijke Drechtsteden tot en met Gorinchem. Voorzichtig is toen al het idee "Groenste fietsnetwerk van NL" geboren (zie bijlage, verslag workshop "de Groene Bril").

Op 17 oktober 2019 hebben de wethouders van de vijf gemeenten de koppen bij elkaar gestoken om samen met hun beleidsambtenaren het idee verder handen en voeten te geven. De volgende vragen staan centraal :

1. Hoe krijgen wij het voor elkaar om de biodiversiteit in dit gebied te vergroten en wat beoogen we daarmee, wat is onze ambitie? (*ambitiestatement*)
2. Waar liggen mogelijkheden en kansen? (*kansenkaart*)
3. Wat is nodig om de kansenkaart naar realisatie te brengen, uit de vrijblijvenheid? (*verankering*)
4. Wat doen we ieder voor zich als gemeenten en wat doen we samen? (*samen sterk*)
5. Wat gaan we concreet doen? (*actie*)

Ambitiestatement/beoogd effect

We willen de biodiversiteit versterken in de stedelijke zone van Alblasserdam tot en met Gorinchem. Het vergroenen van het fietsnetwerk in dit gebied zien wij daarvoor als een belangrijke ruggegraat (zie kaart in de bijlage).

Dit gaan wij doen door het creëren van (kleinschalige) ecologische verbindingen, het stimuleren van natuurinclusief renoveren/bouwen in de woonwijken en op bedrijvenlocaties en door het verbeteren van leefgebieden voor flora en fauna. Als richting streven wij daarbij naar een verdubbeling van de huidige biodiversiteit in het gebied. Wij bepalen nader op welke soorten en op welke leefgebieden wij ons daarbij richten en hoe wij dit gaan monitoren. Meten is weten.

Door vergroening wordt onze stedelijke zone ook klimaatbestendig en waterrobuust. Daarnaast zorgt vergroening voor een opwaardering van de leefkwaliteit voor bewoner, ondernemer en recreant.

Advies: concreet doen, gezamenlijke kennisdeling en verankeren

Wij stellen voor om:

1. Daar waar ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden en/of gebouwd wordt, langs of in de directe omgeving van het fietsnetwerk, biodiversiteit direct mee te koppelen door passend groenbeheer, gebouwgebonden biodiversiteitsmaatregelen, natuurinclusief bouwen en inrichtingen van leefgebieden. Dit is een onderdeel waar iedere gemeente zelf actie op kan ondernemen.
2. Een verkenning uit te voeren naar bestaande en kansrijke ecologische verbindingen in dit stedelijke gebied en naar de soorten die belangrijk zijn i.s.m. ECOGoggle. Met als voorbeeld de 'haalbaarheidsstudie ecologische verbindingzones' en de soorten-inventarisatie van de gemeente Gorinchem.
3. In te zetten op gezamenlijke kennisontwikkeling en kennisdeling en te verkennen welke mogelijkheden er zijn om de inheemse biodiversiteit in onze stedelijke zone te verdubbelen. Hiervoor laten we een plan van aanpak maken door de ondersteunende kerngroep. Zodat uitvoerders het wiel niet steeds zelf hoeven uit te vinden en wij kunnen toewerken naar een gezamenlijke richting voor het bereiken en voor het monitoren van onze ambitie.
4. Het beheerconvenant van Prachtlint te ondertekenen, waardoor een samenhangende aanpak en kennisdeling ontstaat voor biodiversiteit tussen de noordelijke Drechtsteden, Alblasserwaard en Vijfheerenlanden.

Argumenten voor een gezamenlijke aanpak

Binnen de regio is veel kennis aanwezig en gebeurt al veel op het gebied van ecologie en ecologisch beheer, maar dit blijkt nog erg versnipperd, zowel in de verbinding tussen groengebieden als in de onderlinge kennisdeling. Vaker samen optrekken is om meerdere redenen belangrijk:

- Biodiversiteit is gebaat of is zelfs afhankelijk van een samenhangend ecologisch netwerk van leefgebieden dat over de gemeentegrenzen heen reikt.
- Gezamenlijke kennisontwikkeling en kennisdeling rond biodiversiteit voorkomt dat het wiel onnodig opnieuw wordt uitgevonden en werkt versnellend en enthousiasmerend.

- Meten is weten. De groenbeheerders van gemeenten en de (gebieds)experts hebben kennis en monitoring-gegevens van soorten en van belangrijke leefgebieden. De beoogde samenwerking leidt tot een bundeling van deze informatie waardoor beter richting kan worden gegeven aan het versterken van de biodiversiteit in het gebied en aan het monitoren van het bereikte resultaat.
- De recente samenwerking rond de Regiodeal en Drechtsoever is een kans om hier gezamenlijk mee aan de slag te gaan. Het vergroten van biodiversiteit kan worden meegekoppeld aan opgave voor klimaatadaptatie, transformatie van de oude bedrijventerreinen en het verduurzamen van mobiliteit.

Kanttekeningen

Het belang van biodiversiteit is nog niet verankerd in het beleid van de deelnemende gemeenten. Een verkenning van de (kleinschalige) ecologische verbindingen in deze stedelijke zone en het bundelen van kennis- en monitoring-gegevens van soorten kunnen hiervoor wel een eerste stap zijn.

Bewijsvoering

Recente onderzoeken wijzen uit dat de insectenstand dramatisch is achteruit gegaan, hetgeen gevolgen heeft voor de totale biodiversiteit. Biodiversiteit is essentieel voor het in stand houden van ecosystemen en daarmee een gezonde leefomgeving. (Deltaplan voor Biodiversiteit) Vergroening is de manier om de leefomgeving klimaatbestendig te maken en leefkwaliteit te versterken.

Financiën

Er zijn financiële middelen nodig om een verkenning uit te laten voeren naar bestaande en kansrijke ecologische verbindingen en om een praktische werkplaats van "de Groene bril" in te richten. Dit gaan we doen voor gezamenlijke kennisontwikkeling en kennisdeling en om de monitoringgegevens van soorten in het gebied te bundelen en inzichtelijk te krijgen.

Globaal geschat gaat het voor volgende activiteiten, in een orde van grootte, om bedragen van resp:	
Verkenning ecologische verbindingen i.s.m. ECOGoggle (Naturalis Biodiversity Centre).	€ 4000,-
Meten is weten (inventarisatie aanwezige data, opstellen monitoringplan m.b.v. citizen science en studenten)	€ 7500,-
2 Werkplaatsen in 2020 (Ecologie kansen koppelen / Knelpunten in ecologische verbindingen)	€ 9500,-
3 Werkplaatsen in 2021: Verkenning +100% Biodiversiteit / Soortmanagementplan / Groene bedrijventerreinen	€ 14250,-

De ondersteunende kerngroep zal na onderschrijving van het ambitiestatement een plan van aanpak uitwerken met een begroting. Gezamenlijk investeren wij in deze activiteiten en werven wij zo nodig aanvullende middelen om deze activiteiten uit te voeren.

Een mogelijke andere financieringsbron in het gebied zelf is de Regiodeal Drechtsteden-Gorinchem en het daaraan verbonden plan Drechtsoever eveneens van de Drechtsteden en Gorinchem. Iedere gemeente is verder zelf financieel verantwoordelijk om de biodiversiteit mee te koppelen met ruimtelijke ontwikkelingen en met inrichting en beheer van gemeentelijk groen.

Uitvoering

1. Iedere gemeente neemt de verantwoordelijkheid om maatregelen te nemen voor het herstel en verbeteren van de biodiversiteit, door biodiversiteit mee te koppelen in en projecten, het huidige beheer en het stimuleren van natuurinclusief bouwen.
2. De Groenbeheerders voeren onder begeleiding van een ecologisch bureau en i.s.m. ECOGoggle een studie uit naar bestaande en kansrijke ecologische verbindingen in het gebied (eind 2020 gereed).
3. Samen met groenbeheerders van de gemeenten, gebiedsexperts (Natuur- en Vogelwachten, GNG, OZHZ) en de PGO's (particuliere gegevensbeherende organisaties) inventariseren we de aanwezige natuurdata en maken een plan van aanpak om deze data te bundelen en ontbrekende gegevens voor urbane soorten samen met bewoners (citizen science), studenten (HAS, Wellant, InHolland) en Natuur en Vogelwachten aan te vullen (eind 2020 gereed).
4. Voor de kennisontwikkeling en kennisdeling laten we "de Groene Bril" in 2020 twee werkplaatsen inrichten waarbij samen wordt uitgezocht hoe knelpunten opgelost en kansen benut kunnen worden (PvA april 2020 gereed).
5. De deelnemende gemeenten tekenen het beheerconvenant van Prachtlint en nemen in maart deel aan de cursus Kleurkeur (ecologisch bermbeheer).

Communicatie

Er zal een gezamenlijk ondertekening zijn van het ambitiestatement waarmee de wethouders het belang van biodiversiteit gezamenlijk naar buiten uitdragen en interessante shareholders interesseren om mee te doen.

AMBITIESTATEMENT GROENSTE FIETSNETWERK VAN NEDERLAND

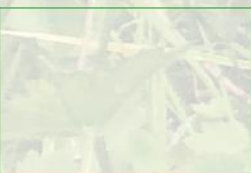
Versterken van de biodiversiteit in de stedelijke zone van Alblasterdam tot en met Gorinchem

- Daar waar ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden en/of gebouwd wordt, langs of in de directe omgeving van het fietsnetwerk, biodiversiteit direct mee te koppelen door passend groenbeheer, gebouwgebonden biodiversiteitsmaatregelen, natuurinclusief bouwen en inrichtingen van leefgebieden. Dit is een onderdeel waar iedere gemeente zelf actie op kan ondernemen.
- We voeren, i.s.m. ECOGoggle, een verkenning uit naar bestaande en kansrijke ecologische verbindingen in ons stedelijke gebied, de verbindingen met de polder en naar soorten die belangrijk zijn. Met als voorbeeld de 'haalbaarheidsstudie ecologische verbindingzones' en de soorten-inventarisatie van de gemeente Gorinchem*.
- We inventariseren de aanwezige natuurdata en maken een plan van aanpak om natuurdata te bundelen, inzichtbaar te maken en ontbrekende gegevens m.b.v. citizen science en i.s.m. het hoger- en middelbaar onderwijsaan te vullen*.
- In te zetten op gezamenlijke kennisontwikkeling en kennisdeling, door werkplaatsen in te richten en samen te verkennen welke mogelijkheden er zijn om de biodiversiteit in onze stedelijke zone te verdubbelen. Hiervoor laten we een plan van aanpak maken door de ondersteunende kerngroep. Zodat uitvoerders het wiel niet steeds zelf hoeven uit te vinden en wij kunnen toewerken naar een gezamenlijke richting voor het bereiken en het monitoren van onze ambitie*.
- Het beheerconvenant van Prachtlint te ondertekenen, waardoor een samenhangende aanpak en kennisdeling ontstaat voor biodiversiteit tussen de noordelijke Drechtsteden, Alblasterwaard en Vijfheerenlanden.

Acties 2020:

- Onderzoek naar kansen binnen de eigen gemeente voor meer biodiversiteit door ecologisch beheer en inrichten leefgebied.
- Gezamenlijk investeren wij in deze activiteiten en werven wij zo nodig aanvullende middelen om deze activiteiten uit te voeren.
- Opdracht voor verkennend onderzoek naar bestaande en kansrijke ecologische verbindingen in de regio.
- Inventarisatie natuurdata (aantal) urbane soorten en PvA maken voor aanvullen ontbrekende data.
- Inrichten en deelnemen aan werkplaatsen 'ecologie-kansen koppelen' en 'knelpunten ecologische verbindingen'
- Aansluiten bij beheerconvenant van Prachtlint: hiermee onderschrijven wij het belang ecologisch beheer.
- Deelname aan cursus Kleurkeur (ecologisch bermbeheer) van de Vlinderstichting tijdens bijeenkomst beheerconvenant. (reeds uitgevoerd 19 maart en 16 april 2020; met 43 deelnemers vanuit onze gemeenten)

* nb. De gemeente Papendrecht ondertekent dit ambitiestatement door het meekoppelen van ecologie in het groenbeheer en andere projecten in de omgeving van het fietsnetwerk en deelname aan het beheerconvenant van Prachtlint. Na de besluitvorming over de kaderbrief in juli 2020 zal de gemeente Papendrecht haar deelname bepalen m.b.t. de overige acties uit het actieplan.

wethouder Peter Verheij

wethouder Arno Janssen

wethouder Ton Spek

wethouder Theo Boerman

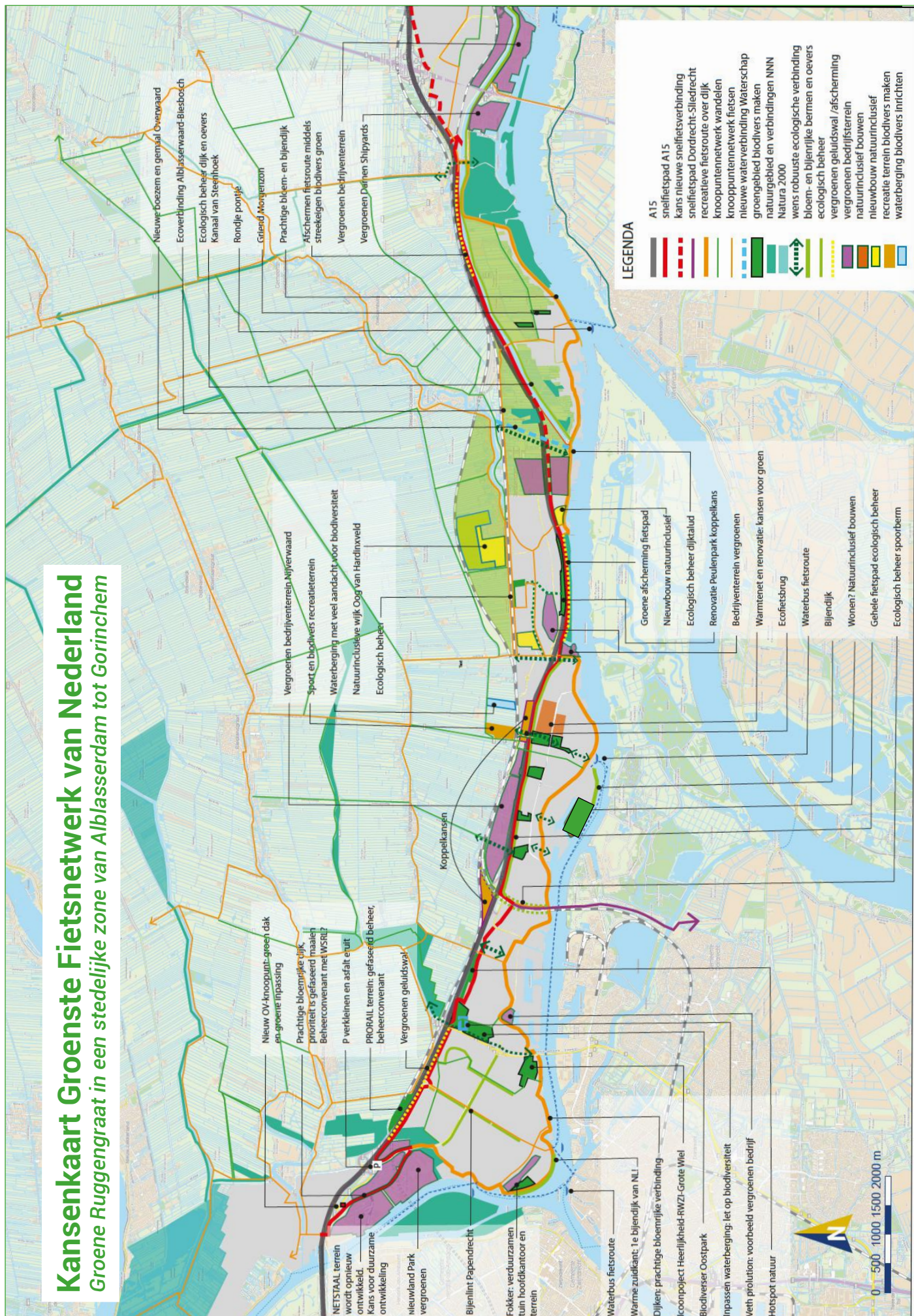

wethouder Ro van Doesburg

Kansenkaart Groenste Fietsnetwerk van Nederland

Groene Ruggengraat in een stedelijke zone van Alblasserdam tot Gorinchem

Het gewenste beeld

Een groen fietspad langs de A15 van oost naar west, dwars door de regio, van Alblasserdam tot Gorinchem. Met dwars daarop groene fietsroutes door de woonkernen, die de oevers van de Merwede verbinden tot in het landelijk gebied van de Alblasserwaard en van de Vijfheerenlanden. Met als toeristische topser in het fietsnetwerk, een prachtige groene fietsroute over de dijk langs de Merwede.

De fietser komt in dit stedelijke gebied langs en door vele bedrijfslocaties, woonwijken, openbaar groen, waterbergingslocaties, wegen, de spoorlijn, dijken en langs de rivier de Merwede. De fietsroute is pas groen als deze locaties in het fietsnetwerk mee vergroenen. Dat is de uitkomst van de bijeenkomst op 17 oktober.

De ambitie

Biodiversiteit vergroten

Versterken van de biodiversiteit in de stedelijke zone van Alblasserdam tot en met Gorinchem. Het vergroenen van het fietsnetwerk in dit gebied zien wij daarvoor als een belangrijke ruggegraat.

Dit gaan wij doen door het creëren van (kleinschalige) ecologische verbindingen en verbetering van leefgebieden voor flora en fauna. Door deze vergroening wordt onze stedelijke zone ook klimaatbestendig en waterrobuust. Daarnaast zorgt vergroening voor een opwaardering van de leefkwaliteit voor bewoner, ondernemer en recreant.

Wij pakken op een praktische manier voor de hand liggende mogelijkheden en kansen om leefgebieden voor soorten in te richten en deze duurzaam te beheren. Daarnaast zoeken wij op innovatieve wijze locaties waar kansen zijn voor vergroening. We zien kansen om de biodiversiteit te versterken in combinatie met het verbeteren van de leefomgeving van onze inwoners, werknemers en recreanten.

Dit doen we door de bereikbaarheid te verbeteren via aantrekkelijke (snel) fietsroutes en om met meer groen voor te sorteren op klimaatadaptieve maatregelen. Vergroening van onze verstedelijkte zone is nodig om nu en in de toekomst wateroverlast en hittestress te kunnen voorkomen.

Onze droom voor dit gebied

Uiteindelijk is het ons te doen om juist van deze verstedelijkte industriële zone, waar veel mensen wonen, werken en recreëren, een groene oase te ontwikkelen die recht doet aan de titel: **"Groenste fietsnetwerk van Nederland"**

Samen sterk in kennis delen

In alle gemeenten lopen initiatieven om de biodiversiteit te versterken. De reden dat wij hier nu een gezamenlijk initiatief van maken is dat het fietsnetwerk de grenzen van de gemeenten langs de A15 overschrijdt en waarvoor een samenhangende aanpak voor de hand ligt.

De gemeenten in de Drechtsteden en Gorinchem werken in diverse opgaven samen en delen kennis en ervaring. Er is ook nieuwe kennis nodig en zijn nieuwe kennispartijen betrokken. Wij gaan die kennis ontwikkelen en aanboren samen met de Provincie Zuid-Holland.

Ecologische verbindingen (ook in de stedelijke zone!)

Ecologische verbindingen worden aangelegd om het migreren van dieren en planten tussen leefgebieden mogelijk te maken, waardoor de biodiversiteit kan toenemen.

Zonder ecologische verbindingen worden de leefgebieden van soorten in hun voortbestaan bedreigd. Maar andersom worden gebieden via ecologische verbindingen vanuit de kerngebieden "bevolkt".

Deze zones bieden daarnaast goede mogelijkheden om te fietsen, te wandelen en te spelen. Ecologische verbindingen kunnen een positieve bijdrage leveren aan het opvangen van de gevolgen van klimaatveranderingen zoals het opvangen/vasthouden van regenwater of het tegengaan van hittestress.

Stedelijke soorten zoals vleermuizen en de egel gebruiken ecologische verbindingen om zich veilig te kunnen verplaatsen en te foerageren. Zo leven wilde bijen vaak solitair in een klein gebied. Door deze te verbinden is uitwisseling van individuen en dus genetisch materiaal mogelijk.

Verankering biodiversiteit in beleid

Er loopt een pilot in Zuid-Holland naar gemeentelijk beleid voor stedelijke biodiversiteit (Zoetermeer, Delft, Leiden, Den Haag)

Het bevat de volgende onderdelen:

- Ecologische verbindingen in beeld.
- Monitoring van de soorten en soortenmanagement.
- Op basis daarvan keuzen maken in een visie (te verwerken in bijv. omgevingsvisie, natuurbeleidsplan, duurzaamheidsbeleid)
- Participatie met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties om te komen tot een gezamenlijke richting en inspanning.

Wat we gaan doen

Op 17 oktober is een eerste verkenning gedaan naar kansen in het fietsnetwerk waar versterking van de biodiversiteit voor de hand ligt. Dit vraagt om een verdieping en uitwerking door betrokken partijen. De wens is geuit om deze verkenning kracht bij te zetten door het niet in vrijblijvendheid te laten, maar te werken aan verankering. Ook is de wens uitgesproken werkenderwijs aan de slag te willen daar waar zich kansen aandienen om op een praktische manier biodiversiteit te koppelen aan inrichting en beheer.

Wij geven aan wat gezegd is invulling, langs de volgende werklijnen:

1. Daar waar ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden en/of gebouwd wordt, langs of in de directe omgeving van het fietsnetwerk, biodiversiteit direct mee te koppelen door passend groenbeheer, gebouwgebonden biodiversiteitsmaatregelen, natuurinclusief bouwen en inrichtingen van leefgebieden. Dit is een actie waar iedere gemeente zelf actie op kan ondernemen. (start direct)
2. Ter onderbouwing en verankering van de ambitie "het groenste fietsnetwerk van Nederland" laten de initiatiefnemers in 2020 een verkenning uitvoeren i.s.m. ECOGoggle (Naturalis Biodiversity Centre) naar kansrijke ecologische verbindingen in het samenhangende gebied van het fietsnetwerk en laten die vaststellen door de raden. De aanpak van Gorinchem kan hierbij als voorbeeld dienen. Wij gaan deze verkenning uitvoeren en vragen de ondersteunende kerngroep om hiervoor een opdracht voor te bereiden. (Oplevering december 2020)
3. Meten is weten: Inventarisatie van reeds bekende en beschikbare monitoringgegevens voor een aantal urbane diersoorten (vogels/zoogdieren) Plan van Aanpak om deze te bundelen en inzichtelijk te maken. Er wordt een monitoringsplan gemaakt ervoor te zorgen dat ontbrekende gegevens worden aangevuld door o.a. project citizen science (door burgers) en met hulp van Natuur- en Vogelwachten, Omgevingsdienst ZHZ, PGO's (particuliere gegevensbeherende organisaties), studenten/stagiaires van de HAS, InHolland en Wellant college. (Doorlopend project 2020 - 2025)
4. Voor de realisatie van meer biodiversiteit op de betreffende locaties willen wij als versneller en verbinder onderling kennis delen en kennisontwikkelen, daarvoor richten wij Werkplaats "de Groene bril" in. (de Groene bril, werkplaats voor biodiversiteit blz.9). Wij laten daarvoor een plan van aanpak maken door de ondersteunende kerngroep en stellen daarvoor een bedrag ter beschikking om dit te coördineren. (Op basis van PvA 1e kwartaal 2020, 1e Werkplaats september 2020)
5. Als gezamenlijke initiatiefnemers hechten wij aan een samenhangende aanpak en kennisdeling tussen de verschillende deelgebieden van noordelijke Drechtsteden, de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden en sluiten ons met dit initiatief en ieder voor zich als gemeente aan bij de gebiedsoverstijgende aanpak van Prachtlint en het Beheerconvenant (zie bijlage, Prachtlint en Beheerconvenant met deelnemerslijst).

Monitoring biodiversiteit

In de Drechtsteden en in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden zijn vele vrijwilligers en werkgroepen van de Natuur- en Vogelwachten bezig met monitoring van soorten en dataverwerking. Ook is er kennis en ervaring met monitoring van soorten in het stedelijke gebied bij gemeenten, OZHZ, PZH, WSRL en burgerinitiatief zoals Prachtlint (citizen science).

Het is goed om data te bundelen en te verwerken zodat deze schat aan informatie bruikbaar is om richting te geven aan de ambitie van het "Groenste fietsnetwerk van NL". Door o.a. een nul situatie te bepalen en het bereikte effect van de inspanningen te monitoren, maar ook om bijv. initiatiefnemers van bouw- en renovatieprojecten aan de voorkant een richting mee te geven voor soortenbescherming (soortenmanagementplan).

Om dit behapbaar en effectief te doen zal allereerst in beeld moeten zijn welke data bekend is en deze te koppelen aan soorten en type leefgebieden in onze stedelijke zone zoals:

- bijen in bloemrijke bermen, op dijken en in graslandjes
- gebouwgebonden soorten zoals gierzwaluw, huismus en vleermuizen
- soorten van bomen- en bosranden
- vogels in stad en tuin
- soorten van (rivier)oevers en van kleine watergangen
- en soorten in de stad-land verbinding naar de Alblasserwaard en 5HL

De Provincie Zuid-Holland gaat samen met gemeenten een inventarisatie en monitoring opzetten voor stedelijke ecologische verbindingen. In het (icoon)soortenbeleid van de Provincie Zuid-Holland zijn soorten opgenomen voor het urbane gebied. Bij de provincie is kennis en ondersteuning beschikbaar om gemeenten te helpen bij het opzetten van soortenmonitoring.

Te betrekken partners bij “groenste fietsnetwerk van Nederland”

(deels al betrokken, deels nog uit te nodigen):

- Omgevingsdienst ZHZ
- Waterschap Rivierenland
- Oasen
- Staatsbosbeheer
- Heerlijkheid van Papendrecht
- Natuur- en Milieueducatiecentrum Sliedrecht
- Natuur- en Milieueducatiecentrum Gorinchem
- Natuur en Vogelwacht Alblasserwaard
- Natuur wetenschappelijk centrum Dordrecht
- Stadsecoloog Dordrecht
- Stadsecoloog Gorinchem
- Wellant College
- HAS Hogeschool
- InHolland Delft
- Prachtlint
- Blauwzaam

Grote bedrijven (Fokker, Boskalis, Damen) en bedrijvenverenigingen, woningbouwcoöperaties

Werkplaats “de Groene Bril”

Werkplaats voor biodiversiteit, kennisontwikkeling en kennisdeling

2020

- Groenbeheerders van gemeenten en andere uitvoeren cde partijen delen in Werkplaats ‘Ecologie’ kennis en (praktische) ervaring met elkaar en met (gebieds) experts voor de realisatie van biodiversiteit op de geselecteerde locaties. (september/oktober 2020)
- In Werkplaats ‘Knelpunten in ecologische verbindingen’ bekijken we samen met infra-deskundige naar de knelpunten in de ecologische verbindingen en proberen die samen met (gebieds) experts op een praktische manier op te lossen. (eind 2020)

2021-2022

- In de Werkplaats ‘100% meer biodiversiteit’ bundelen we de kennis over urbane soorten en kijken we waar in het gebied mogelijkheden zijn om deze soorten een handje te helpen. Wat, waar en hoe en wat is hiervoor nodig? (mei/juni 2021)
- Tijdens de werkplaats ‘Soortmanagementplan’ (SMP) gaan we dieper in op het ontwikkelen van een Soortenmanagementplan voor ons gebied. In een SMP gaan ruimtelijke ontwikkelingen en ecologie samen.
- Het vergroenen van bedrijventerreinen staat hoog op de verlanglijst. Samen met experts zoals Robert Snep (WUR), bedrijven en ambtenaren kijken we naar kansen voor het vergroenen van onze bedrijventerreinen.

Uitwerking Ontwerpsessie

